01 Què és el Casal de la Dona? Què fem? Des de quan ho fem? Per què?

02 Presentació del joc «Qui és quina?»

03 Situació d'Aprenentatge (SDA)

04 Altres activitats del Casal al PAME

05 Jornada de Coeducació (23 d'octubre)

«El feminisme és també una nova concepció del món, vist a través del prisma de les dones. Un món en pau on convisquin, sense marginació ni opressió, homes i dones.»

— Montserrat Roig

*Il·lustració de: **Ana Sofía Andretta Ibarra**, alumna de l'Institut Nicolau Copèrnic (Terrassa)*

Història i Orígens del Casal de la Dona

L'Arrel Als Barris

Vocalies de Dones

Espais d'organització als barris de **Ca n'Anglada** i **Sant Llorenç** a finals dels 70 per defensar els drets de les dones.

Principals reivindicacions:

- Creació de llars d'infants i escoles
- Centres de salut,
- Clavegueram, asfaltat i enllumenat dels carrers
- Autobusos i transport públic amb horaris més amplis

Unitat d'Acció (1977)

Coordinadora Feminista

Creació el **1977** per unir esforços entre diverses entitats de la ciutat.

Agents integrants i suport:

- Dept. de la Dona de l'Assoc. d'Amics de les Nacions Unides
- Secretaria de la Dona de CCOO i
- Grup de Dones

Atenció, Formació i Protocol d'Actuació

Inicis del Casal

Atenció i Formació Integral

Des dels seus orígens, el Casal va combinar les activitats **culturals i formatives** amb el suport directament vinculat a les necessitats de les dones.

- **Assessorament:** Atenció laboral i legal adaptada a les situacions de les usuàries.
- **Acompanyament:** Atenció directa i espai de suport per a dones victimes de violència masclista.

Acció Coordinada

Protocol d'Actuació

Impuls i participació en la creació del **Protocol d'Atenció** per a la prevenció i abordatge integrat de la violència masclista.

- **Circuit d'atenció:** Establiment de respostes ràpides i itineraris clars de protecció i suport a les afectades.
- **Coordinació en xarxa:** Treball conjunt entre els àmbits social, sanitari, judicial i les entitats feministes.

Internacionalització i Accions de Solidaritat

Lluita & Drets

Reivindicació Local i Social

- **8 de març:** Reivindicació constant i lluita activa contra les violències masclistes.
- **Casa d'acollida:** Demanda històrica d'un recurs per a dones maltractades al Vallès.
- **Drets reproductius:** Campanyes pel dret a decidir i congressos feministes.

Any 2000

Marxa Mundial de les Dones

- **Projecció global:** Participació activa en la Marxa Mundial de les Dones del 2000.
- **Trobada a Brussel·les:** Concreció de propostes i xarxa feminista europea.
- **Representació a Nova York:** Presència internacional portant la veu del Casal a les Nacions Unides.

2002 – 2005

Solidaritat a l'Equador

- **Dones camperoles:** Projecte de cooperació directa amb les dones d'Azua (Equador).
- **Suport mutu:** Impuls d'iniciatives de desenvolupament, formació i apoderament.
- **Agermanament:** Enfortiment dels vincles de solidaritat internacional Nord-Sud.

La importància de la coeducació i la memòria

Transformació social

Coeducació a les aules

Construir una educació en **igualtat real** per desmuntar estereotips de gènere des de la infància i la joventut.

Fomentar la **coresponsabilitat**, el respecte mutu i la prevenció de les violències masclistes a través d'eines pedagògiques actives.

Justícia històrica

Memòria Feminista

Recuperar i visibilitzar el **llegat de les dones de Terrassa** que han estat silenciades al llarg de la història.

Crear **referents plurals de dones** en tots els àmbits per inspirar les futures generacions i reconèixer la seva aportació a la ciutat.

Casal de la Dona Terrassa

Proposta Educativa • Grup de Memòria

Qui és Quina? Les Dones de Terrassa

De l'aula a la memòria històrica.

Una proposta educativa del Casal de la Dona de Terrassa per descobrir dones referents.

Terrassa, 28 d'octubre del 2026

Casal de la Dona Terrassa

Per què hem creat aquest joc educatiu?

El projecte

Naixement de **"Qui és Quina? Les dones de Terrassa"** des de la voluntat del Casal de la Dona de promoure activitats que afavoreixin la igualtat.

Una eina per treure de l'anonimat i donar el reconeixement merescut a les dones oblidades de la ciutat en àmbits com la ciència, la cultura, l'esport, el treball social o la política.

Aprenentatge basat en el joc

Principals beneficis pedagògics:

- **Comunicació i cognició:** Millora de la comunicació i el desenvolupament cognitiu.
- **Aprenentatge significatiu:** Fomenta l'aprenentatge significatiu i actiu.
- **Autoestima i atenció:** Desenvolupa l'autoestima, la concentració i l'atenció.
- **Pensament crític:** Afavoreix la comprensió profunda i el pensament crític.
- **Pertinença de grup:** Gaudir tots/es junts del joc, reforçant el sentiment de pertinença.

Quins són els nostres objectius pedagògics principals?

El joc persegueix tres grans fites educatives per a l'alumnat de Terrassa:

- **Visibilitzar pioneres locals:** Donar a conèixer dones que han marcat la història de la ciutat per avançar cap a una societat més igualitària.
- **Oferir referents diversos:** Proporcionar referents d'excel·lència en diferents sectors professionals i socials per facilitar la identificació amb els seus propis projectes de vida.
- **Fomentar la consciència històrica:** Comprendre les immenses dificultats, lluites, que aquestes dones van superar per aconseguir drets fonamentals.

Casal de la Dona Terrassa

Per què hem seleccionat aquestes 24 dones?

Diversitat de camps

Representar una àmplia diversitat de camps: la ciència, la poesia, la narrativa, el periodisme, l'esport, l'art, l'associacionisme, el treball social o la política.

Pioneres en la història diferents generacions

Pioneres que van obrir camí, des de la Joana Farrés, jutjada a Terrassa el 1615 víctima de la persecució misògina, fins a científiques actuals com l'Estel Cardellach Galí.

Memòria imprescindible

Rescatar aquestes històries és un acte de memòria imprescindible per reconèixer les arrels de la Terrassa d'avui.

JOANA FARRÉS

JUTJADA EL 1615 A TERRASSA

No era bruixa, era dona

El 1615, Joana Farrés fou jutjada pel batlle de Terrassa, que finalment deixà el seu cas en mans de la Inquisició de Barcelona. Aquell mateix any, el tribunal la condemnà a assots i a desterrament.

La tortura era una pràctica freqüent, i els interrogatoris només buscaven confirmar la suposada culpabilitat i obtenir noms d'altres col·laboradores.

Eren dones empobrides i marginades, moltes nascudes fora de la vila, que van patir el fanatisme, la misogínia i la intolerància. Algunes foren executades després de patir turment a la presó del Castell Palau de Terrassa.

La majoria de detingudes acabaren penjades a la forca.

Entre el 1602 i 1622, dinou dones foren acusades de participar en rituals i practicar la bruixeria a Terrassa. La repressió es va generalitzar després dels aiguats de 1617, conegut com l'any del diluvi.

El Parlament de Catalunya va fer un gest de desgreuge el 2022, reconeixent aquestes dones com a víctimes d'una persecució misògina.

No eren bruixes, eren dones! Víctimes de conflictes familiars i problemes econòmics.

ESTEL CARDELLACH GALÍ

TERRASSA 1974

INVESTIGADORA I FÍSICA

Treballa per millorar l'observació de la Terra des de l'espai per comprendre millor el nostre planeta: els fenòmens climàtics, la meteorologia, l'oceanografia o la hidrologia.

Doctora en Ciències per la Universitat Politècnica de Catalunya.

Ideòloga de l'experiment de Ràdioocultacions Polarimètriques (PRO) a bord del satèl·lit PAZ, activat el 2018. Aplica un nou principi de mesura que permet obtenir perfils verticals atmosfèrics de variables termodinàmiques i de partícules de precipitació (pluja, neu, gels).

Part de la seva etapa postdoctoral la va fer a la NASA i a la Universitat de Harvard.

Pionera en la tècnica de reflectometria GNSS, que ha permès avançar en el coneixement dels gels continentals polars i de la presència d'aigua en superfície.

Actualment és investigadora de l'Institut d'Estudis Espacials de Catalunya i de l'Institut de Ciències de l'Espai del CSIC.

Va rebre el Premi Muncunill a la Innovació d'Honor el 8 de maig de 2025 en un acte al Teatre Principal de Terrassa.

Les 24 dones per àmbits laborals i d'impacte

Les protagonistes han deixat empremta en diferents àmbits professionals:

Ciència i salut

Rosa Turu i Marsal: primera ginecòloga

Francesca Llonch Badiella: llevadora pionera

Estel Cardellach Galí: investigadora i física, doctora en ciències

Política i Drets Socials

Quitèria Tarragó Casellas: primera regidora II R.

Teresa Torrelles Espina: segona regidora II R.

Maria Bigordà i Montmany: obrera represaliada

Cultura, Art i Comunicació

Anna Murià i Romaní: escriptora i 1ª directora diari en català (Diari de Catalunya)

Joana Biarnés Florensa: 1ª fotoperiodista de l'Estat

Teresa Romero Domingo: pintora i activista republicana

Esport

Margot Moles Piña: campiona d'Espanya d'atletisme, hoquei, esquí

Carmen Gómez Florido: millor atleta dels anys 70

Natàlia Mas i Masdefiol: nedadora olímpica, 45 campionats d'Espanya

Totes elles van obrir les portes per a les dones de les generacions següents.

Les 24 dones per àmbits laborals i d'impacte

Les protagonistes han deixat empremta en els àmbits professionals:

Literatura i Música

Marta Pessarrodona i Artigues: poeta, narradora i assagista

Sílvia Alcàntara i Ribolleda: escriptora, autora d'Olor de colònia

Rosa Puig i Llonch: compositora, violoncel·lista i pedagoga

Arts Escèniques i Comunicació

Àngels Poch i Comas: actriu molt popular de teatre i TV

Antolina Boada i Ferrer: primera locutora de Ràdio Terrassa

Eulàlia Grau i Donada: artista d'avantguarda i activista

Educació i Acció Social

Consol Torres i Vidal: assistent social i regidora

Teresa Casas i Ros: docent i activista pedagògica

M. Dolors Duocastella i Roig: activista cultural i naturista

Activisme i Memòria

Magda Farrés i Buisan: activista política, sindical i feminista

Gertrudis Galí i Mallofré: escultora i activista política

Joana Farrés: víctima de la persecució misògina (1615)

Totes elles van obrir les portes per a les dones de les generacions següents.

Regles del joc

1. Preparació

Cada jugador/a agafa un **tauler, 23 fitxes** de fusta i un **suport**. Seleccioneu una **carta secreta** i poseu-la al suport sense que l'altra persona la vegi.

2. Formulació de preguntes

Per torns, feu **preguntes de Sí/No** sobre la dona secreta. Feu servir les **icones temàtiques** (àmbits, època...) per orientar les vostres preguntes.

3. Descartar opcions

Segons les respostes obtingudes, aneu **tapant amb les fitxes** les imatges de les dones que quedeu descartades del vostre tauler.

4. Encertar la identitat

Quan cregueu saber quina és la dona secreta, podeu arriscar-vos. **Disposeu de 3 intents!**

5. Final i Aprenentatge

Guanya qui endevini abans. En acabar, **llegiu en veu alta la biografia.**

Components del joc (2 equips - 10 minuts)

2 taulers de joc · 24 cartes de dones de Terrassa · 46 fitxes de fusta · 2 suports de fusta

JOC "QUI ÉS QUINA?"

Com podem aprofundir encara més a les aules?

El joc de cartes actua com a punt de partida o situació motivadora a l'aula.
Us proposem algunes Situacions d'Aprenentatge (SDA).

Les SDA són propostes didàctiques competencials on la targeta d'una dona del joc es converteix en un repte d'investigació per a l'alumnat.

Aquestes situacions treballen de forma transversal vectors educatius clau:

Perspectiva de gènere

Anàlisi i reconeixement del paper de les dones.

Aprenentatges competencials

Desenvolupament d'habilitats i aplicació pràctica de coneixements.

Ciutadania democràtica

Formació crítica i participació activa a la societat.

Benestar emocional

Desenvolupament personal i empatia a l'aula.

Casal de la Dona Terrassa

SDA 1 - Joana Biarnés Florensa: Qui hi ha darrere l'objectiu?

6è de Primària | **Coneixement del Medi** (6 sessions)

El repte: Enfoca, pregunta, descobreix!

Quins secrets amaguen les fotos antigues de casa teva? Ens ajudes a revelar la veritable història de la nostra ciutat?

Producte final:

Creació d'un Foto-reportatge biogràfic familiar (entrevista i recull de fotografies històriques i actuals).

Document de la SDA: SdA (6è PRI): Qui hi ha darrere l'objectiu

Casal de la Dona Terrassa

SDA 2 - Margot Moles Piña:
Censurada i oblidada

6è de Primària | **Educació Física, Medi i Valors** (8 sessions)

Margot Moles va ser campiona d'Espanya i rècord mundial de llançament de martell el 1932.

El repte: Com podem rescatar la memòria de la gran atleta terrassenca Margot Moles Piña i fer servir el seu exemple per organitzar una trobada d'esport coeducatiu i inclusiu a la nostra escola?

Producte final:

Documental biogràfic: Creació d'un podcast escolar breu (o infografia) explicant la seva vida i fites.

Petita Olimpíada Margot Moles: Disseny i dinamització d'una jornada d'esport coeducatiu i inclusiu.

Document de la SDA: SdA (6è PRI) Margot Moles Piña

Casal de la Dona Terrassa

SDA 4 - Estel Cardellach Galí:

Mirar la Terra des de l'espai per salvar el planeta

6è de Primària | **Coneixement del Medi, Valors i Llengua**
(8 sessions)

El repte: Com ens ajuda la tecnologia espacial i els satèl·lits a vigilar i entendre el canvi climàtic per protegir el nostre entorn?

Què tenen en comú les científiques i astronautes del passat i del present?

Producte final:

Panell Climàtic ("L'ull a l'espai"): Infografia digital interactiva o cartell expositiu de monitoratge climàtic.

Pòdcast "Tripulació Terra: Dones a l'espai": Programa sobre les pioneres de la NASA i referents actuals.

Document de la SDA: SdA (6è Primària): Mirar la Terra des de l'espai per salvar el planeta

Guia d'activitats del PAME:
LES DONES TAMBÉ HI ÉREM

ACTIVITAT PAME · EXPOSICIÓ ITINERANT

Les dones en la lluita antifranquista

Exposició itinerant, guia didàctica i vídeo. Reivindica la generació de dones que va desafiar la dictadura a Terrassa, esdevenint motor de transformació democràtica.

Metodologia i testimoni viu:

Xerrada activa i participativa que connecta la història col·lectiva amb la memòria familiar. Ofereix la possibilitat de diàleg a l'aula amb protagonistes de la resistència.

Competències clau:

- Ciutadana: Consciència històrica i transformació social.
- Personal i social: Empatia i contacte intergeneracional.
- Expressió cultural: Valoració del llegat femení.

Objectius principals

- Reconèixer l'activisme i la resistència antifranquista de les dones a Terrassa.
- Identificar la discriminació salarial.
- Analitzar el barraquisme i l'activisme veïnal per serveis i habitatge digne.
- Comprendre la duresa de la repressió, la clandestinitat i la militància.

Eixos de contingut

- Presa de consciència política i social de les dones de Terrassa.
- Mercat laboral, divisió del treball i primeres vagues del sector.
- Impuls cap a les associacions veïnals en un món masculinitzat.
- Militància clandestina per l'amnistia, llibertat i l'accés a l'educació.

ACTIVISME I MEMÒRIA HISTÒRICA · TRANSICIÓ DEMOCRÀTICA

Magda Agustí Cortiella i Magda Farrés Buisan

MOVIMENT OBRER I VEÏNAL

Magda Farrés Buisan

(1950 – 2025)

- **Militància i sindicalisme:** Referent a CCOO, PSUC i Bandera Roja, on va ser responsable de la Secretaria de la Dona.
- **Acció veïnal:** Impulsora de l'AV de La Maurina i integrant activa de la Coordinadora Feminista.
- **Lideratge històric:** Única dona en capçalera de la primera manifestació de l'Onze de Setembre en democràcia a Terrassa (1976).

FEMINISME I COMPROMÍS SOCIAL

Magda Agustí Cortiella

(1941)

- **Activisme veïnal:** Cocreadora de la Vocalia de Dones de Ca n'Anglada (1976) per donar veu i visibilitat a les dones del barri.
- **Moviment feminista:** Participant a les primeres Jornades Feministes de BCN (1976).
- **Llegat actiu:** Voluntària a Justícia i Pau i impulsora de xerrades de memòria històrica com 'Sabates Vermelles'.

Enllaç a la presentació de l'activitat:
Presentació Les dones també hi érem (4-12-2019).pdf

ACTIVITAT PAME · EXPOSICIÓ ITINERANT

Feminisme a Terrassa

Objectius principals

- Conèixer l'origen i consolidació del moviment feminista a Terrassa.
- Valorar l'impacte de les Primeres Jornades Catalanes de la Dona (1976).
- Identificar la influència de les Vocalies de Dones i la Coordinadora (1977).
- Analitzar mobilitzacions contra lleis masclistes i l'adulteri.
- Dialogar amb les protagonistes i fomentar la memòria familiar.

Continguts d'aprenentatge

- Naixement i arrelament del moviment feminista local.
- Opressió de gènere i estatus legal durant la dictadura franquista.
- Activisme veïnal: Vocalies de Dones als barris de Terrassa.
- Campanyes emblemàtiques: "Jo també sóc adúltera" (1976).
- Fundació de la Coordinadora Feminista i el Casal de la Dona (1986).

SEGONA REPÚBLICA · POLÍTICA LOCAL

Quitèria Tarragó Casellas

Quitèria Tarragó Casellas representa la irrupció de les dones en l'espai polític públic durant la Segona República.

ORÍGENS I COMPROMÍS

Teixidora i llevadora

Treballadora teixidora i posteriorment llevadora a l'Hospital Maternal, va destacar pel seu compromís sindical i polític.

FET HISTÒRIC · 1937

1a Regidora

L'any 1937 va fer història convertint-se en la primera dona a ocupar el càrrec de regidora de l'Ajuntament de Terrassa.

DRETS I REPRESSIÓ

Defensora de la millora de la sanitat pública

Defensora del dret de les dones a infantar en bones condicions, va patir la presó i el desterrament franquista.

Eixos d'acció i impacte:

- Atenció i dret a la salut materna
- Militància i lideratge sindical
- Memòria de la lluita antifranquista

SEGONA REPÚBLICA · MEMÒRIA HISTÒRICA

Teresa Torrelles i Espina

Anarcofeminista, líder del sindicat tèxtil i figura clau en l'emancipació de les dones a Terrassa.

EL TEIXIT ASSOCIATIU

Mujeres Libres

El teixit associatiu va ser vital per a l'organització i conscienciació de les treballadores. Teresa Torrelles, anarcofeminista i líder del sindicat tèxtil, va ser cofundadora de 'Mujeres Libres' a Terrassa.

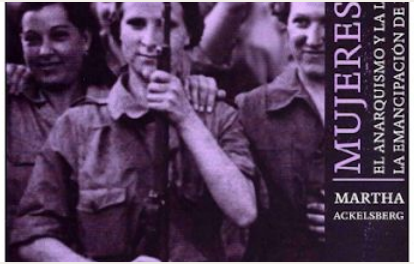

ACCIÓ PEDAGÒGICA I POLÍTICA

Educació i Emancipació

- **Grup Femení:** Va promoure la seva creació dins la Mutualitat Cultural per afavorir l'educació i l'emancipació.
- **Segona Regidora:** Segona regidora de Terrassa abans de l'exili el 1939.

PROJECTE EDUCATIU

Portem la memòria a les aules

Us convidem a portar aquestes històries als vostres centres educatius, utilitzant el joc de cartes per a l'etapa de primària i desplegant les Situacions d'Aprenentatge (SDA) a secundària.

ETAPES EDUCATIVES

Primària, Secundària i Batxillerat

• Primària:

Aprenentatge dinàmic a través del joc de cartes interactiu.

• Secundària:

Desenvolupament de Situacions d'Aprenentatge (SDA).

RECURSOS DIDÀCTICS DISPONIBLES

Material per al Professorat

- **Exposicions i xerrades**
- **Guies docents de les exposicions** de suport al professorat.
- **SDA** per ampliar el coneixement de les dones de Terrassa: **Qui és Quina?**

Coeducar per a transformar.
ABANS, ARA I SEMPRE

«Si volem una societat sense violència, hem de canviar el model de masculinitat des de l'escola bressol. L'educació ha de servir per donar eines de llibertat, no per reproduir els prejudicis del passat.»

Marina Subirats i Martori
Coeducació, aposta per la llibertat (2017)

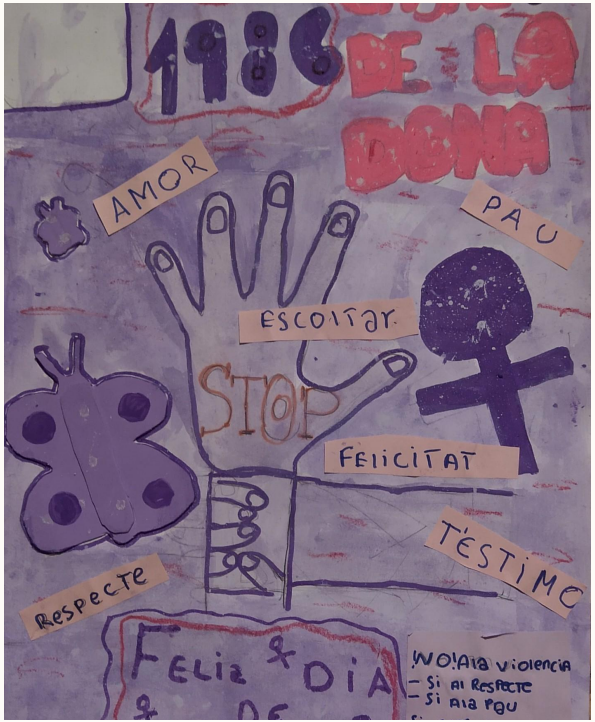

Cartell guanyador del concurs de centres educatius. Gener 2026
Autores: Manuela Heredia i Pilar Arenas, alumnes de l'Escola Auró (Terrassa)

Casal de la Dona Terrassa

Moltes gràcies per escoltar-nos!

Coeducar per a transformar. ABANS, ARA I SEMPRE

Seguim transformant

Gràcies per la vostra atenció i per formar part d'aquesta iniciativa educativa i de memòria històrica a Terrassa.

CORREU ELECTRÒNIC
casaldeladonaterrassa@gmail.com

PÀGINA WEB
Qui som | Casal de la Dona Terrassa

INSTAGRAM
Casal de la Dona Terrassa (@casal.deladonaterrassa) • Instagram photos and videos

YOUTUBE
Casal de la Dona Terrassa - YouTube

UBICACIÓ
Casal de la Dona de Terrassa
C/ Galileu, 119 · Terrassa

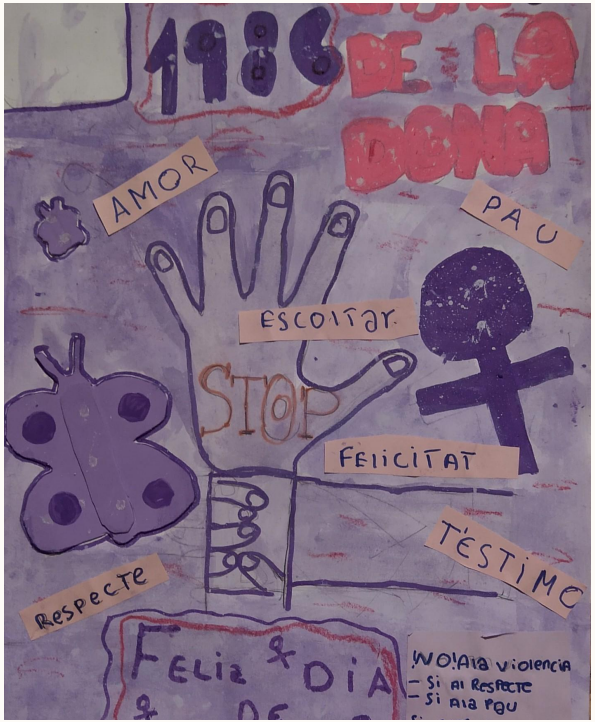

Cartell guanyador del concurs de centres educatius. Gener 2026

Autores: Manuela Heredia i Pilar Arenas, alumnes de l'Escola Auró (Terrassa)